

**Корекційно-розвиткові заняття –
важлива складова комплексної
психолого-педагогічної допомоги
школярам із тяжкими порушеннями
мовлення**

Рібиун Юлія Валентинівна,

*доктор філософії в галузі педагогіки, старший науковий співробітник
лабораторії логопедії Інституту спеціальної педагогіки НАПН України,
дипломований психолог, сертифікований психотерапевт*

Входження України в європейський простір, модернізація та підвищення якості спеціальної освіти школярів із особливостями психофізичного, у т.ч. і мовленнєвого розвитку, потребує оновлення матеріально-технічного та навчально-методичного оснащення, спонукає науковців до розробки сучасних спеціальних навчальних і корекційно-розвивальних програм, відповідного методичного та навчального забезпечення.

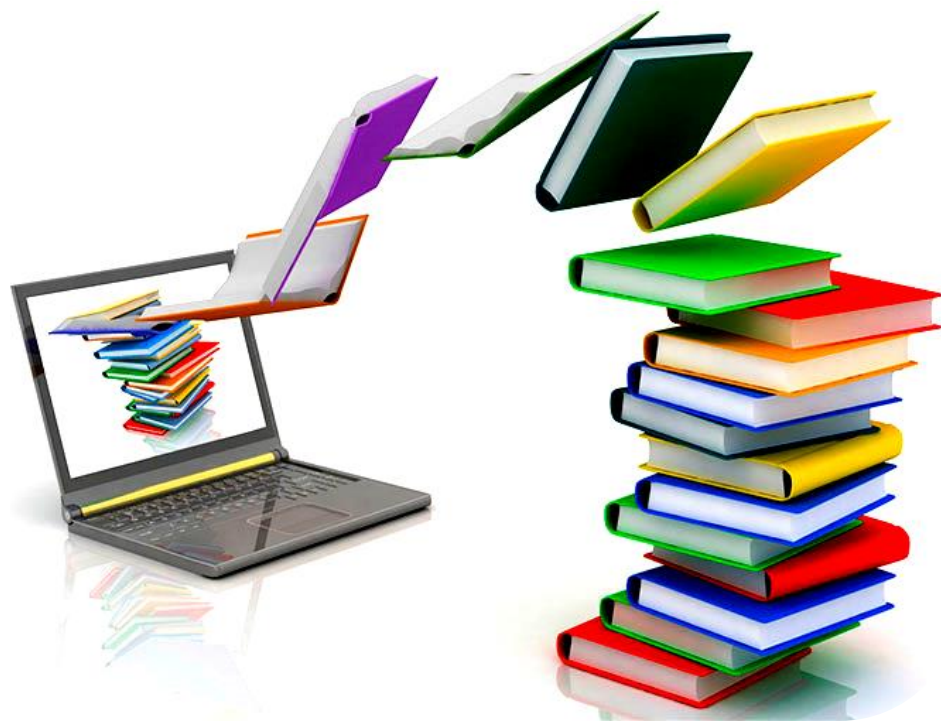
Численні дослідження вітчизняних і зарубіжних учених вказують на різноманітність контингенту школярів із тяжкими порушеннями мовлення, у яких, окрім вад усного (алалії, афазії, заїкання, ринолалії, дизартрії та ін.) і писемного (дисграфії, дислексії, дизорфографії та ін.) мовлення,

спостерігаються значні прогалини у пізнавальному, особистісному розвитку, сенсомоториці, емоційно-вольовій сфері, що в цілому утруднює, а іноді й взагалі унеможлиблює опанування учнями навчальних предметів, особливо мовного циклу.

Саме тому інваріантною складовою Типового навчального плану початкової школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення з підготовчого по четвертий клас передбачено вивчення учнями навчального предмету «Корекція розвитку», **провідним завданням** якого є реалізація оптимальної моделі повноцінного розвитку та функціонування особистості школяра з тяжкими порушеннями мовлення.

Навчальний предмет «Корекція розвитку» є обов'язковим для шкіл із викладанням українською, російською мовою та мовами національних меншин. На нього у підготовчому класі відводиться 2 години на тиждень, у 1–4 класах – 3 години на тиждень.

Програми «Корекція розвитку» розроблені за *віковим критерієм* (підготовчий, 1–4 класи), за *принципами* «від простого до складного», «від одиничного до загального», «від конкретного до абстрактного» і виходять з тих позицій, що викладання будь-якого навчального предмета у початковій школі (особливо якщо це стосується дітей із психофізичними порушеннями)

передбачає обов'язкову комплексну реалізацію *освітніх, розвивальних і виховних завдань*, а тому корекційно-розвивальна спрямованість освітнього процесу зумовлює одночасне і паралельне здійснення на кожному уроці роботи з систематичного подолання мовленнєвих вад і всебічного розвитку школярів

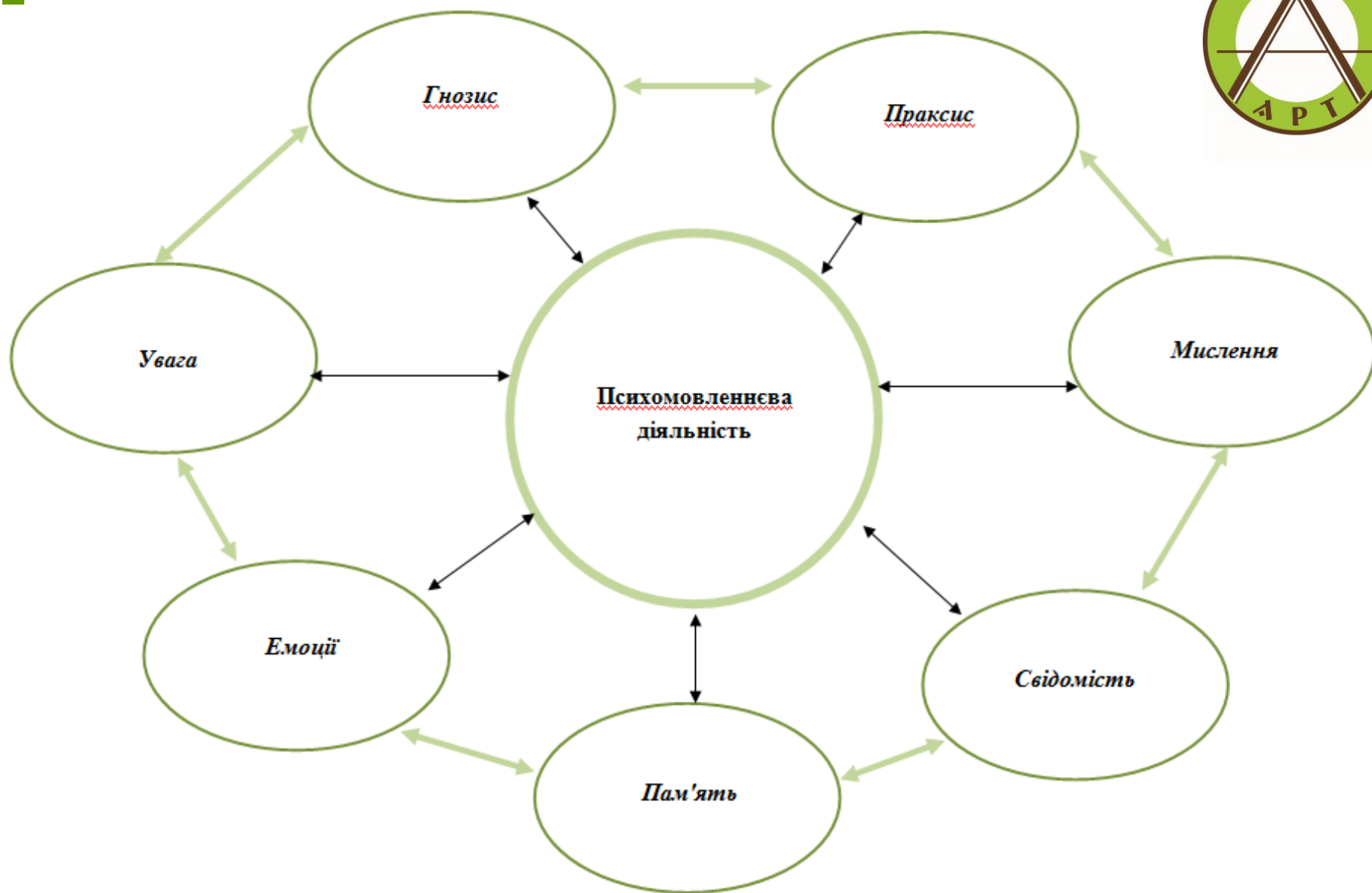

Рис. 1. Модель розвитку психомовленнєвої діяльності учнів із тяжкими порушеннями мовлення

Підґрунтям авторських програм стали нейрофізіологічний, нейропсихологічний, психолінгвістичний і діяльнісний *підходи*, що дозволили врахувати особливості ієрархічної побудови вищих психічних функцій крізь призму лінгвістичного та комунікативного компонентів мовленнєвої діяльності.

В програмах враховані як специфічні психомовленнєві, так і загальні закономірності психічного розвитку дітей, що допоможе педагогам (практичним психологам, учителям-логопедам, корекційним педагогам, учителям-предметникам)

краще зрозуміти психологічні, особистісні риси і новоутворення молодшого шкільного віку, свідомо орієнтуватися у виборі шляхів та засобів навчання й виховання учнів підготовчих, 1–4 класів із тяжкими порушеннями мовлення.

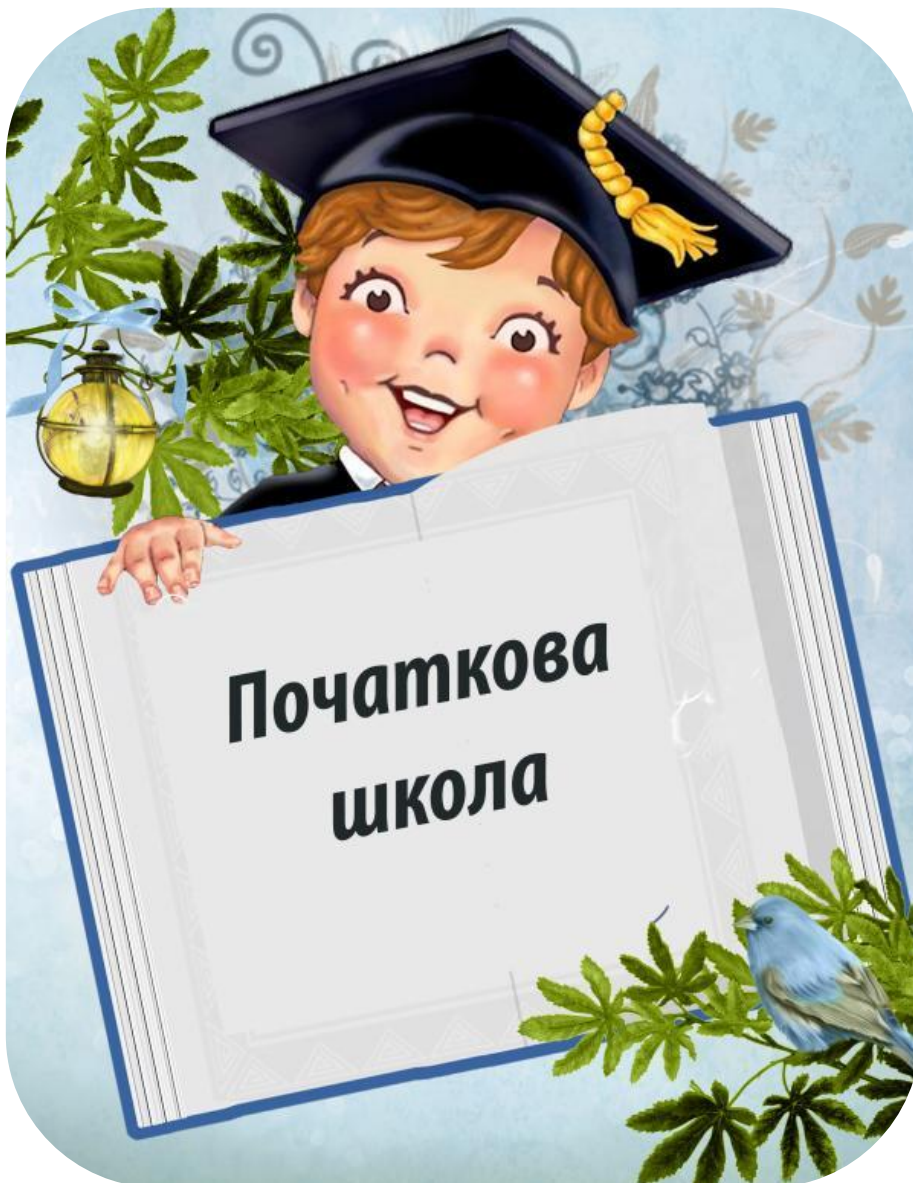
Програми мають *табличну структуру* і складаються з трьох колонок, які логічно взаємообумовлені: маршрутні точки розвитку → шляхи корекційно-розвивальної роботи → орієнтовні результати корекції розвитку учнів.

У першій колонці – *«Маршрутні точки розвитку»* – зазначені ті вищі психічні функції, що є основою для формування як усного, так і писемного мовлення, і складають базис для оволодіння навчальною діяльністю в цілому.

«Шляхи корекційно-розвивальної роботи» (друга колонка) описані у поняттях «формування», «удосконалення», «розвиток», «корекція», «пропедевтика», «виховання».

У третій колонці – *«Орієнтовні результати корекції розвитку учнів»* – представлені ті показники розвитку, якими можуть оволодіти учні упродовж навчального року.

Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» допоможуть педагогам не лише краще зрозуміти сутність усіх психічних процесів і явищ у зв'язку з формуванням особистості молодшого школяра, а й сприятимуть цілісному всебічному гармонійному розвитку учнів із тяжкими порушеннями мовлення.

Дякую за увагу!

